

Рейтинговий звіт RGNB 001-002 short

про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	АКРБ «Регіон-банк»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Дата визначення рейтингу:	04.09.2008 р.
Рейтингова дія:	підтвердження
Дата оновлення рейтингу:	17.06.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBB+
Прогноз рейтингу:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність АКРБ «Регіон-банк» за 2004-2009 рр., а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBB характеризується кредитоспроможністю НИЖЧОЮ, НІЖ ДОСТАТНЯ, порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Історію кредитного рейтингу АКРБ «Регіон-банк» наведено в таблиці нижче.

Дата	04.09.2008	17.06.2009
Рівень рейтингу:	uaBB+	uaBB+
Прогноз:	стабільний	стабільний
Рейтингова дія:	визначення	підтвердження

Рівень кредитного рейтингу АКРБ «Регіон-банк» підтримується:

- достатніми показниками капіталізації;
- диверсифікацією ресурсної бази за основними кредиторами.

Рівень кредитного рейтингу АКРБ «Регіон-банк» обмежується:

- концентрацією клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками, що разом з низьким рівнем резервування може негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію Банку;
- обмеженими можливостями щодо залучення клієнтів, що обумовлено недостатнім розвитком власної регіональної мережі та карткового бізнесу;
- незбалансованістю активів та пасивів за строками до погашення;
- необхідністю вдосконалення системи управління ризиками;
- посиленням впливу зовнішніх чинників на фінансовий ринок та зниженням ділової активності в окремих секторах економіки, що призвело до погіршення платоспроможності окремих позичальників та негативно впливає на фінансові показники Банку.

Основні фінансові показники

Показник	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.04.08	01.07.08	01.10.08	01.01.09	01.04.09
Активи, млн. грн.	78,17	111,19	154,25	225,43	246,98	265,07	274,88	268,99	241,97
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	55,34	75,68	120,32	186,22	200,61	217,10	232,50	213,39	198,06
Кошти клієнтів, млн. грн.	39,09	68,54	97,31	148,79	145,22	168,22	171,81	165,14	146,51
Власний капітал, млн. грн.	35,45	37,56	44,41	51,78	53,00	54,05	55,03	60,02	60,72
Доходи, млн. грн.	15,19	17,55	24,70	32,06	9,76	19,89	31,30	50,69	11,03
Витрати, млн. грн.	12,93	15,40	18,13	26,26	8,54	17,61	28,05	44,80	10,34
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	3,46	3,07	9,07	7,88	1,62	3,03	4,36	7,81	1,00
Чистий прибуток, млн. грн.	2,26	2,15	6,57	5,79	1,22	2,28	3,26	5,89	0,69
Доходність активів, %	2,89	1,93	4,26	2,57	-	-	-	2,19	-
Доходність капіталу, %	6,38	5,71	14,80	11,18	-	-	-	9,81	-

Резюме

Акціонерний комерційний регіональний банк «Регіон-банк» зареєстрований Національним банком України у жовтні 1991 року. АКРБ «Регіон-банк» є універсальною кредитно-фінансовою установою, діяльність якої зосереджена на території Харківської області. Головний офіс Банку розташований у м. Харкові.

За ренкінгом НБУ на 01.04.2009 р. АКРБ «Регіон-банк» перебуває у IV групі і посідає 150 місце серед 182 банків України. Частка АКРБ «Регіон-банк» на ринку банківських послуг є незначною – питома вага активів у банківській системі країни становить близько 0,028%.

Основними власниками АКРБ «Регіон-банк» є три фізичні особи. Їх пряма участь складає більше ніж 70%, а на 20 найбільших акціонерів припадає 95% статутного капіталу. Іншу частку капіталу Банку розподілено серед великої кількості фізичних осіб.

Станом на 01.04.2009 р. мережа Банку складається з філії та 15 відділень, які зосереджені, насамперед, в обласному центрі. Протягом минулого року Банком було відкрито 4 із 7 запланованих нових відділень. Загалом регіональна мережа є прибутковою, проте через зниження ділової активності в аналізованому періоді зросла кількість нерентабельних відділень: за результатами 2008 року збитковими виявились 6 відділень Банку, за підсумками I кварталу 2009 року – ще 2 відділення (за управлінським обліком).

АКРБ «Регіон-банк» є універсальним банком і обслуговує як юридичних, так і фізичних осіб, втім у своїй діяльності Банк спирається більше на корпоративний бізнес. Клієнтська база є досить обмеженою (близько 5 тис. клієнтів), а з кінця 2008 року спостерігається її зменшення в усіх сегментах, що зумовлено негативними макроекономічними факторами та високим ступенем недовіри населення до фінансового сектору.

Картковий бізнес АКРБ «Регіон-банк» має слабкий ступінь розвитку: кількість емітованих карток незначна і, здебільшого, вони випускаються під зарплатні проекти. Банк емітує картки платіжної системи «УкрКарт», і нещодавно приєднався до національної системи НСМЕП.

Станом на 01.04.2009 р. АКРБ «Регіон-банк» є учасником незначної кількості судових справ щодо стягнення проблемної кредитної заборгованості. Як відповідач Банк бере участь в одній справі немайнового характеру. У ході перевірок АКРБ «Регіон-банк» державними контролюючими органами (з жовтня 2008 року по березень 2009 року) окремі несуттєві порушення були виявлені з боку НБУ та ДКЦПФР.

З 2008 року власний капітал АКРБ «Регіон-банк» зростав тільки за рахунок прибутку та переоцінки основних фондів. Протягом аналізованого періоду акціонери не збільшували статутний капітал. Структура капіталу Банку є доброю:

так, станом на 01.04.2009 р. коефіцієнт фондової капіталізації складав 62,6%; коефіцієнт захищеності капіталу – 18,5%. Рівень забезпечення активних операцій та кредитно-інвестиційних ризиків власним капіталом перебуває на достатньому рівні.

Основою ресурсної бази АКРБ «Регіон-банк» виступають клієнтські кошти (близько 80%). Обсяг операцій на міжбанківському ринку, на якому Банк є нетто-кредитором, скорочується. Кошти, що залучаються АКРБ «Регіон-банк» від інших банків, здебільшого, є зустрічними угодами, що позитивно впливає на значення нормативів ліквідності та зменшує питому вагу коштів фізичних осіб у пасивах.

Головним та більш диверсифікованим джерелом ресурсів для АКРБ «Регіон-банк» залишаються кошти фізичних осіб, частка яких у клієнтському депозитному портфелі зростає до 68,5%. Залишки на рахунках корпоративних клієнтів сформовані, здебільшого, коштами на вимогу, втім ці залишки є достатньо стабільними. Портфель клієнтських коштів за жовтень 2008 року – березень 2009 року скоротився на 15%. Якщо наприкінці минулого року зменшення відбувалось за рахунок коштів суб'єктів господарювання, то у поточному році – через відтік вкладів приватних клієнтів. Продовження цієї тенденції, яка викликана негативними макроекономічними факторами, може мати суттєвий негативний вплив на ліквідність АКРБ «Регіон-банк».

Завдяки значній питомій вазі у ресурсній базі Банку вкладів фізичних осіб концентрації зобов'язань за основними кредиторами не спостерігається: кошти 20 найбільших кредиторів на 01.04.2009 р. формують 35% зобов'язань, а питома вага депозитів 10 найбільших вкладників у клієнтському депозитному портфелі склала 20,5%.

Концентрація ресурсної бази АКРБ «Регіон-банк» за видами економічної діяльності залишається прийнятною: так, станом на 01.04.2009 р. кошти підприємств, які займаються торгівлею, ремонтом автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, формують 42% коштів, залучених на рахунки суб'єктів господарювання; підприємств переробної промисловості – 17%; організацій, які займаються операціями з нерухомим майном, орендою, інжинірингом та наданням послуг підприємствам – 15%.

Протягом аналізованого періоду АКРБ «Регіон-банк» дотримувався всіх економічних нормативів НБУ. Значення нормативів адекватності капіталу Банку за рахунок реінвестування прибутку та зменшення обсягу активних операцій перебувають на доброму рівні. Нормативи ліквідності дещо зменшились у поточному році, втім залишаються на середньому для банківської системи рівні.

АКРБ «Регіон-банк» орієнтований переважно на кредитування суб'єктів господарювання, втім частка кредитів наданих фізичним особам складає близько 35% і продовжує зростати, але, насамперед, за рахунок погашення кредитів корпоративних клієнтів. З IV кварталу 2008 року через важку економічну ситуацію в країні та дефіцит ресурсної бази кредитування в Банку практично припинилося. Обсяги операцій Банку з пов'язаними сторонами несуттєві. Розмір портфеля цінних паперів Банку незначний та на 100% покривається резервами.

Питома вага високоліквідних активів АКРБ «Регіон-банк» хоча і знизилась на початку поточного року через відтік клієнтських коштів, втім станом на 01.04.2009 р. є прийнятною. Відповідність коштів за строками до погашення є незадовільною: спостерігається сталий короткостроковий від'ємний розрив ліквідності, що зумовлено наявністю «довгих» кредитів та відсутністю відповідної строкової ресурсної бази.

Частка клієнтського кредитного портфеля, як основного джерела прибутку, в чистих активах Банку складає близько 3/4. За цільовим спрямуванням переважають позики, що надані у поточну діяльність, обсяг іпотеки незначний. Клієнтські кредити видані, насамперед, у національній валюті, але слід зазначити, що серед кредитів наданих фізичним особам частка валютних позик складає близько 50%.

У структурі забезпечення за кредитними операціями¹ станом на 01.04.2009 р. превалює нерухоме майно – 55% від врахованого забезпечення; частка забезпечення у вигляді майнових прав на грошові депозити складає 10%; забезпечення у вигляді рухомого майна – 25%; інші майнові права – 10%. Близько 16% заборгованості є незабезпеченою (чистий кредитний ризик), що свідчить про консервативну кредитну політику.

Диверсифікація кредитного портфеля Банку за видами економічної діяльності є прийнятною. Проте оскільки АКРБ «Регіон-банк» кредитує переважно корпоративний бізнес, то через обмежену клієнтську базу юридичних осіб кредитним операціям властива значна концентрація за основними контрагентами, що наражає Банк на потенційні кредитні ризики: так, станом на 01.04.2009 р. на 20 найбільших позичальників припадає 60% клієнтського кредитного портфеля, або 289% капіталу I рівня. Висока концентрація загрожує стабільності установи та збільшує ймовірний розмір кредитних втрат у вигляді частки від процентного доходу та/або капіталу.

Рівень покриття резервами клієнтського кредитного портфеля Банку дещо збільшився з кінця 2008 року, що зумовлено певною мірою ускладненнями економічної ситуації у країні та збільшенням обсягу негативно класифікованих активів. Створені резерви, хоча і адекватні рівню проблемної заборгованості, проте можуть виявитись недостатніми для покриття всіх можливих потенційних втрат, враховуючи значну концентрацію кредитного портфеля.

В аналізованому періоді суттєво збільшились обсяги проблемних активів, втім наразі їх частка в загальних активах є задовільною (питома вага простроченої заборгованості в кредитному портфелі станом на 01.04.2009 р. складає 2,92%). Проте концентрація за основними позичальниками в умовах погіршення економічної ситуації, зменшення ділової активності та реальних доходів населення створює ризики стрімкого збільшення обсягів проблемної заборгованості. Слід також зазначити, що поточні показники якості активів можуть не відображати характер ризику, притаманний портфелю, оскільки в багатьох випадках ведеться реструктуризація заборгованості.

¹ згідно з формою статистичної звітності НБУ №604

Протягом аналізованого періоду Банк не списував з балансу кредитну заборгованість (станом на 01.04.2009 р. її обсяг складає 126 тис. грн.). Обсяг 10 найбільших проблемних кредитів складає 25 млн. грн. (станом на 01.07.2008 р. – 2,2 млн. грн.), або 13% клієнтського кредитного портфеля чи 65% капіталу I рівня.

За підсумками 2008 року АКРБ «Регіон-банк» отримав чистий прибуток у сумі 5,9 млн. грн., що на 2% більше, ніж за 2007 рік. За січень-березень 2009 року прибуток склав лише 0,69 млн. грн. Таким чином, станом на 01.04.2009 р. рентабельність активів Банку склала 1,07%, рентабельність капіталу – 4,61%.

Показники ефективності діяльності дещо погіршились, що зумовлено, насамперед, витратами на розвиток Банку, а також погіршенням якості активів. Процентна маржа залишається на достатньому рівні, чому значною мірою сприяє достатня капіталізація та значний обсяг «дешевих» ресурсів у вигляді коштів на поточних рахунках.

Недовиконання більшості планових показників АКРБ «Регіон-банк» у 2008 році було зумовлено відсутністю очікуваного зростання ресурсної бази Банку, що відповідно вплинуло і на виконання планів за кредитними операціями.

Середньострокова стратегія АКРБ «Регіон-банк» не змінювалась, проте через наявну складну економічну ситуацію в країні короткострокові плани Банку щодо нарощення активних та пасивних операцій були скориговані. Наразі стратегія Банку під час проведення активних операцій буде більш консервативною та виваженою і спрямованою, насамперед, на клієнтів з мінімальними кредитними ризиками. Головним завданням наразі є утримання прийнятної якості кредитного портфеля та достатнього рівня ліквідності.

Планується зберегти співвідношення корпоративного та роздрібного бізнесу. Основним джерелом ресурсної бази АКРБ «Регіон-банк» будуть клієнтські кошти, і, насамперед, депозити фізичних осіб.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг АКРБ «Регіон-банк» підтверджено на рівні «uaBB+» з прогнозом «стабільний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу рейтингів фінансових установ

А.М. Коноплястий

Старший фінансовий аналітик відділу рейтингів фінансових установ

А.М. Мовчан

Додатки

Дані балансу АКРБ «Регіон-банк», млн. грн.

Показник	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008	01.01.2009	01.04.2009
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	6,73	18,67	18,82	15,90	17,13	16,16	18,02	16,61	15,10
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти в інших банках	5,26	7,49	6,88	27,29	32,49	47,47	47,68	44,88	34,71
Кредити клієнтам	56,80	77,32	119,67	177,00	191,63	193,31	202,99	202,83	185,61
Цінні папери	0,15	0,08	0,09	0,09	0,10	0,09	0,09	0,11	0,10
Довгострокові вкладення	10,37	11,26	11,61	8,05	7,97	8,07	8,20	11,76	11,76
Нараховані доходи	0,66	0,60	0,27	0,23	0,51	0,64	0,65	0,68	1,92
Резерви	-2,95	-4,57	-3,42	-3,98	-4,08	-3,76	-3,73	-8,81	-8,48
Інші активи	1,17	0,35	0,33	0,85	1,23	3,09	0,99	0,93	1,24
Разом активів	78,17	111,19	154,25	225,43	246,98	265,07	274,88	268,99	241,97
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	0,00	0,00	8,37	20,37	43,42	35,72	40,73	37,09	28,21
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,12	0,51	0,32	0,75	0,58	0,55	0,49	0,61
Кошти суб'єктів господарювання	14,37	30,52	35,18	60,57	48,63	67,96	59,77	45,07	46,01
Кошти фізичних осіб	24,72	37,90	61,62	87,90	95,84	99,68	111,49	119,59	99,89
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Нараховані витрати	0,47	0,95	1,69	2,50	2,63	2,89	3,23	3,81	3,25
Інші зобов'язання	3,17	4,14	2,47	2,00	2,72	4,19	4,08	2,93	3,29
Разом зобов'язань	42,72	73,63	109,84	173,66	193,98	211,02	219,85	208,97	181,26
Сплачений статутний капітал	24,15	24,11	29,49	36,31	36,31	36,31	36,31	36,31	36,31
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	1,54	1,66	1,48	1,81	1,81	2,10	2,10	2,10	2,10
Результат минулих років	1,20	3,36	0,59	4,51	10,30	10,05	10,05	10,06	15,95
Результати переоцінки	6,29	6,29	6,28	3,36	3,36	3,32	3,32	5,66	5,66
Фінансовий результат поточного року	2,26	2,15	6,57	5,79	1,22	2,28	3,26	5,89	0,69
Всього власний капітал	35,45	37,56	44,41	51,78	53,00	54,05	55,03	60,02	60,72

Дані звіту про фінансові результати АКРБ «Регіон-банк», млн. грн.

Показник	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008	01.01.2009	01.04.2009
Процентні доходи	10,07	12,22	17,31	23,87	7,52	15,80	25,08	35,69	9,42
Комісійні доходи	4,59	5,72	6,60	7,06	1,93	3,87	5,64	7,48	1,38
Результат від торговельних операцій	0,41	-0,52	0,51	0,69	0,26	0,10	0,40	7,30	0,19
Інші операційні доходи	0,05	0,08	0,18	0,11	0,03	0,07	0,10	0,12	0,03
Інші доходи	0,06	0,06	0,10	0,32	0,03	0,05	0,07	0,10	0,01
Повернення списаних активів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходів	15,19	17,55	24,70	32,06	9,76	19,89	31,30	50,69	11,03
Процентні витрати	4,12	5,21	7,78	11,57	4,16	8,58	13,84	19,54	5,40
Комісійні витрати	0,20	0,22	0,35	0,49	0,14	0,33	0,56	1,04	0,23
Інші операційні витрати	0,09	0,14	0,18	0,79	0,79	1,62	2,64	3,83	1,66
Загальні адміністративні витрати	5,86	7,20	8,47	10,70	3,02	6,43	10,05	13,94	3,15
Відрахування в резерви	1,46	1,71	-1,15	0,62	0,03	-0,10	-0,15	4,53	-0,41
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	1,20	0,93	2,50	2,09	0,40	0,75	1,10	1,92	0,30
Всього витрат	12,93	15,40	18,13	26,26	8,54	17,61	28,05	44,80	10,34
Фінансовий результат поточного року	2,26	2,15	6,57	5,79	1,22	2,28	3,26	5,89	0,69